

Uwagi o materiale typowym
***Emblethis verbasci f. hedickei* Michalk, 1938**
(Hemiptera: Heteroptera: Rhyparochromidae)

BARBARA LIS

Zakład Zoologii Bezkręgowców, Katedra Biosystematyki
Uniwersytet Opolski, 45-052 Opole, ul. Oleska 22
e-mail: canta@uni.opole.pl

Abstract. [Remarks on the type material of *Emblethis verbasci f. hedickei* Michalk, 1938 (Hemiptera: Heteroptera: Rhyparochromidae)]. Notes on the type material (the only preserved syntype) of *Emblethis verbasci f. hedickei*, described from Bielinek on the Odra river by Michalk in 1938, and deposited in the Biology Centre Linz (Austria) are presented. Syntypes of this form were regarded as presumably lost in the “Catalogue of the Heteroptera of the Palaearctic Region, volume 4, Pentatomomorpha I” edited by Aukema & Rieger (2001). Presently studied syntype (male) confirmed that it actually represented a dark form of *Emblethis verbasci* (Fabricius, 1803).

Wstęp

W 1937 roku niemiecki entomolog Otto Michalk stwierdził na murawach piaskowych porastających wydmy lądowe w pobliżu miejscowości Bielinek (niem. Bellinchen) na Pojezierzu Pomorskim bardzo liczną populację ciemnej formy gatunku *Emblethis verbasci* (Fabricius, 1803) (Michalk 1938), obecnie reprezentującego rodzinę Rhyparochromidae (nadrodzina Lygaeoidea).

Ówczesna miejscowość „Bellinchen”, w której Otto Michalk prowadził badania, ze względu na swoje walory przyrodnicze, była włączona do powołanego w 1927 roku rezerwatu przyrody o nazwie „Das v. Keudell’sche

Naturschutzgebiet Bellinchen a. d. Oder” (Solger et al. 1927, za Buchholzem 2008).

Forma ta została opisana przez niego jako *Emblethis verbasci* forma *hedickei*; do niedawna sądzono, że materiał typowy (syntyipy) będący podstawą jej opisu najprawdopodobniej zaginął i tak też został on potraktowany w czwartym tomie Katalogu Palearktycznych Heteroptera (Péricart 2001).

Fot. Syntyp (samiec) *Emblethis verbasci* f. *hedickei* Michalk, 1938 oraz wszystkie dołączone do niego etykiety (ze zbiorów „Biologiezentrum Linz”).

Phot. Male syntype of *Emblethis verbasci* f. *hedickei* Michalk, 1938 with all presently attached labels (from the collection of the “Biology Centre Linz”)

Ze względu na fakt, że kilka lat temu (B. Lis i J. A. Lis 2002) w Słowińskim Parku Narodowym na tzw. wydmach szarych został odkryty nieznanany do tej pory w naszym kraju *E. duplicatus* Seid. (gatunek morfologicznie bardzo zbliżony do *E. verbasci*), ważnym stało się odnalezienie syntypów formy opisanej przez Michalka (1938) oraz sprawdzenie, czy rzeczywiście należy ona do *E. verbasci*, czy do nieznanego wówczas, a opisanego dopiero w 1963 roku (Seidenstücker 1963) pokrewnego *E. duplicatus*.

W odnalezieniu, jak się wydaje, jedyne zachowanego do dzisiejszych czasów syntypu formy opisanej przez Michalka (1938), pomogły działania grupy entomologów austriackich, którzy podjęli się skatalogowania wszystkich typów opisowych znajdujących się w zbiorach „Biologiezentrum” w Linz (Schwarz-Waubke et al. 2003).

Dzięki uprzejmości kuratora zbiorów entomologicznych tej instytucji, Fritza Gusenleitnera, autorka miała możliwość przebadania jedyne zachowanego syntypu tej formy.

Przebadany materiał typowy

Syntyp (samiec) (Fot.): „Bellinchen a. d. Oder, 11. 9.37, Michalk”; „Embl. verbasci f. hedickei Michalk, Michalk det. 1937”; „Paratype”.

Uwagi

Cechy morfologiczne oraz struktura kapsuły genitalnej wykazały, że forma opisana przez Michalka (1938) jest rzeczywiście ciemną odmianą barwną *E. verbasci*; potwierdziło to tym samym prawidłowość umieszczenia jej w synonimach tego ostatniego gatunku (Péricart 2001).

Piśmiennictwo

- B u c h h o l z L. (2008) Sprężyki (Coleoptera: Elateridae, Eucnemidae, Throscidae) rezerwatu leśno-stepowego „Bielinek” nad Odrą – charakterystyka i geneza fauny. *Wiadomości Entomologiczne* **27**: 195-258.
- L i s B., L i s J. A. (2002) *Emblethis duplicatus* Seidenstücker, 1963 (Hemiptera: Heteroptera: Rhyparochromidae) – a ponto-mediterranean species new for the Polish fauna. *Polskie Pismo Entomologiczne* **71**: 317-321.
- M i c h a l k O. (1938) Über eine neue Form von *Emblethis verbasci* F. (Hem. Heteropt.). *Märkische Tierwelt* **3**: 295-296.

- P é r i c a r t J. (2001) Family Lygaeidae Schilling, 1829 – Seed-bugs [w:]. Aukema B., Rieger Ch. *Catalogue of the Heteroptera of the Palaearctic Region, volume 4. Pentatomomorpha I.* The Netherlands Entomological Society, Wageningen, i-xiv, 366 ss.
- S c h w a r z – W a u b k e M., S c h w a r z M., G u s e n l e i t n e r F., G u s e n l e i t n e r J., M a l i c k y M., M a l i c k y – R u z i c k a H., V o g t e n h u b e r P. (2003) Insekten-Typen am Biologiezentrum Linz. Teil I. *Beitrag zur Naturkunde Oberösterreichs* **12**: 407-450.
- S e i d e n s t ü c k e r G. (1963) Über die *Emblethis*-Arten Kleinasiens (Heteroptera, Lygaeidae). *Acta Entomologica Musei Nationalis Pragae* **35**: 649-665.
- S o l g e r F., H u e c k K., H e d i c k e H., K l o s e H. (1927) Das v. Keudell'sche Naturschutzgebiet Bellinchen a. d. Oder. *Verlag von Neumann, Neudamm*. Xi, 88 ss.
-